

Diever 7 juli 2019

Geachte raadsleden,

De Vereniging Meten=Weten heeft met veel interesse kennis genomen van de moties die zijn ingediend door verschillende politieke partijen tijdens het VAO Gewasbeschermingsmiddelen dd 3 juli 2019.

Het verheugt ons, en met ons vele inwoners uit de gemeente Westerveld, dat een meerderheid van de Tweede Kamer heeft ingestemd met het instellen van wettelijke afstandsnormen voor gebruik van bestrijdingsmiddelen in de leefomgeving van omwonenden en speelplekken van kinderen op basis van het voorzorgsprincipe (motie 464 (27858)).

De voortdurend in omvang toenemende teelten van siergewassen leidt al vele jaren tot onrust onder de bevolking. Bestrijdingsmiddelen komen immers aantoonbaar voor in hun tuinen, in hun huizen en zelfs in hun eigen lijf. Mensen voelen zich aangetast in hun woongenot, men ondervindt gezondheidsproblemen die direct worden gerelateerd aan uitgevoerde bespuitingen. Men maakt zich zorgen over de gezondheidsrisico's van met name ongeboren en jonge kinderen. Daarnaast zijn er grote zorgen over de gevolgen voor het milieu, met name ook voor de Natura 2000-gebieden.

Al geruime tijd worden pogingen gedaan om met de betrokken telers overleg te voeren. Op een enkele lokale uitzondering na, levert dit geen resultaten, met name door het ontbreken van een wettelijk kader dat de omwonenden en de natuurgebieden beschermt.

Derhalve zijn we van mening dat er sprake is van schending van artikel 21 Grondwet door de afwezigheid van regelgeving en verwaarlozing van het milieubelang. Tevens zijn we van mening dat er sprake is van strijd met artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dat ziet op eerbiediging van het privéleven, familie- en gezinsleven. De overheid verzaakt er voor te zorgen dat deze rechten kunnen worden genoten.

Als betrokken bewoners met veel kennis en ervaring op het gebied van bestrijdingsmiddelen en omwonenden delen wij graag onze visie op hoe groot een dergelijke afstandsnorm zou kunnen en/of moeten zijn.

In het OBO toont het RIVM aan dat omwonenden langdurig worden blootgesteld aan een mengsel van middelen tot en met 250 meter afstand en waarschijnlijk veel verder.

Meten=Weten ondersteunt het concept van permanente blootstelling aan een mengsel van middelen door haar steekproef in een dalperiode van agrarische activiteit (december 2018).

Metingen tonen tot 32 middelen op particuliere erven aan en in natuurterreinen meerdere middelen tot op 50 en 250 meter.

Het OBO heeft goeddeels plaatsgevonden met minder intensieve teelten dan de lelieteelt. De directe invloed van drift is niet gemeten.

In een proefopstelling van OBO (met water) reikt drift tot tenminste 10 meter hoog en honderden meters ver en bleek de blootstelling door drift met een factor 10 hoger te kunnen zijn dan een blootstelling zonder drift.

Dit leidde tot de conclusie van professor Vermeulen dat bij het OBO geconstateerde contaminaties weliswaar onder de norm waren, maar dat door het onvolledig meten niet uitgesloten kan worden

dat in de praktijk de blootstellingsnormen wel worden overschreden. Los daarvan ontbreken normen voor jonge en ongebooren kinderen en ontbreken normen voor mengselblootstelling.

De OBO resultaten inzake drift laten zien dat de invloed van de driftbeperkende maatregelen zoals ze nu worden getroffen mogelijk weinig effectief zijn. Maatgevend is hier de verhouding van bestrijdingsmiddelen op de bespoten grond en de strook er naast. Dit zegt niets over de hoeveelheden bestrijdingsmiddelen die in de lucht blijven.

Een zogenoemd vanggewas zal ons inziens volstrekt ontoereikend zijn om bovengenoemde drift tegen te gaan. In het metam-natrium dossier adviseerde het Ctgb een afstandsnorm van 150 meter. Buitenlandse epidemiologische studies tonen verbanden aan tussen gebruik van bestrijdingsmiddelen en voorkomen van ontwikkelingsstoornissen tot op afstanden van 2000 meter. Onafhankelijke wetenschappers spreken hun zorgen uit en suggereren afstanden van honderden meters en meer.

Recent is duidelijk geworden dat het in gebruik nemen van landbouwpercelen voor een andere teelt valt onder het begrip project in het kader van de Wet natuurbescherming. Het gevolg is dat de problematiek rond 'veilige' afstanden ook in of nabij Natura 2000-gebieden een rol gaat spelen. Er zullen passende beoordelingen moeten worden vervaardigd en het Ctgb geeft aan dat het hierin niet mogelijk zal zijn aan de eisen van de Wet natuurbescherming te voldoen.

Uitgaande van het voorzorgprincipe impliceren bovenstaande feiten een afstandsnorm in de orde van grootte van 250 meter tot de perceelsgrens van gevoelige objecten.

Als omwonenden en direct belanghebbenden beschouwen wij deze afstandsnorm als een noodzakelijke minimummaat totdat middels wetenschappelijk onderzoek een andere maat is aangetoond. Wij onderkennen dat deze maat op basis van reeds verricht wetenschappelijke onderzoek per middel of toepassing kan variëren.

Wij beseffen ons dat dit enorme implicaties zal hebben voor de landbouwsector. Hopelijk beseft de landbouwsector haar enorme implicaties ten aanzien van humane gezondheid en ecologische processen.

Wij stellen een zorgelijk zeer groot spanningsveld vast tussen economische belangen versus gezondheid van omwonenden en ecologische belangen. Laten we hierbij vooral ook niet vergeten dat agrariërs en hun (jonge) gezinnen net zo goed omwonenden zijn van de velden die zij bewerken. Ook hun gezondheid is wat ons betreft in het geding!

Daarnaast is er ook een belangrijk ruimtelijk en economisch spanningsveld tussen gangbare landbouw met intensief gebruik van bestrijdingsmiddelen versus innovatieve, natuurinclusieve en/of biologische landbouw die niet met deze middelen gecontamineerd wil/dient te worden.

Daarom zijn wij van mening dat onafhankelijke wetenschappers de politiek moeten ondersteunen in het formuleren van robuuste afstandsnormen die de veiligheid van omwonenden en onze natuurlijke omgeving garanderen in afwachting van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht.

Wij hopen dat dergelijke afstandsnormen zo spoedig mogelijk zullen worden vastgesteld. Dankzij het OBO is immers onweerlegbaar bekend geworden dat omwonenden permanent worden blootgesteld aan een mengsel van middelen op hun eigen erf en in hun eigen woning zonder dat duidelijk is wat hiervan de risico's kunnen zijn. Daarnaast is er ook sprake van een ecologische crisis op het platteland.

Met vriendelijke groet
namens de Vereniging Meten=Weten,

Henk Baptist (06 27271061)
Martijn Molema (06 30063906)